

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/65/2023
Identifikačné číslo spisu: 8120204764
Dátum vydania rozhodnutia: 14.12.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Halušková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:8120204764.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Y. Č.P., narodeného XX. T. XXXX, W. XX, zastúpeného advokátom Mgr. et Mgr. Dušanom Strakom, Prešov, Námestie legionárov 5, proti žalovanému obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozska 2, IČO: 35 724 803, zastúpenému advokátskou kanceláriou Remedium Legal s.r.o., Bratislava, Prievozska 2, IČO: 53 255 739, o vydanie bezdôvodného obohatenia, primeraného finančného zadosťučinenia a zaplataenia nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8Csp/74/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. októbra 2022 sp. zn. 5CoCsp/29/2022 takto

rozhodol:

Dovolanie voči výroku rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. októbra 2022 sp. zn. 5CoCsp/29/2022, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 955,65 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 955,65 eur od 11.06.2020 do zaplataenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a voči výroku o odmietnutí odvolania žalobcu voči výroku I. rozsudku Okresného súdu Prešov z 28. apríla 2022 sp. zn. 8Csp/74/2020, ako aj voči výroku rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. októbra 2022 sp. zn. 5CoCsp/29/2022, ktorým zmenil rozsudok Okresného súdu Prešov z 28. apríla 2022 sp. zn. 8Csp/74/2020 v časti primeraného finančného zadosťučinenia na sumu 478 eur o d m i e t a.

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 18. októbra 2022 sp. zn. 5CoCsp/29/2022 vo zvyšnej časti z r u š u j e a v e c m u v r o z s a h u z r u š e n i a v r a c i a n a ď a ľ š i e k o n a n i e.

Odôvodnenie

1.1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 28. apríla 2022 výrokom I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 955,65 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 955,65 eur od 11.06.2020 do zaplataenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol (II. výrok). Vo vzťahu k výroku I. a II. uložil žalovanému nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 10 % (III. výrok). IV. výrokom rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 150,- eur, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom V. v prevyšujúcej časti žalobu o primerané finančné zadosťučinenie zamietol, vo vzťahu k výroku IV. a V.

rozhodol, že je žalovaný povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %. (VI. výrok). Žalobu o náhradu škody zamietol (VI. výrok) a výrokom VIII. rozhodol, že vo vzťahu k výroku VII. je žalobca povinný nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %.

1.2. Okresný súd mal preukázané, že žalobca a právny predchodca žalovaného Quatro, a. s. uzatvorili 18. mája 2004 zmluvu o pôžičke sumy 30.000,- Sk, ktorá okrem výšky poskytnutej pôžičky, výšky mesačnej splátky a počtu mesačných splátok neobsahovala údaj o výške požadovaných úrokov, prípadne iných poplatkov. Súd prvej inštancie aplikujúc ust. § 100 ods. 1, 2, 3, § 107 ods. 1 a 2, § 451 ods. 1 a 2, § 517 ods. 2, § 563 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1195 Z. z., § 1 ods. 3, § 2 písm. a), § 2 písm. b), § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1, 2, 5 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch dospel k záveru, že veriteľovi vznikol iba nárok na vrátenie žalobcom reálne čerpaných peňažných prostriedkov. Zmluva neobsahuje ani údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, preto je spotrebiteľský úver bezúročný a bez poplatkov a žalovanému vznikol iba nárok na vrátenie úverových prostriedkov poskytnutých jeho právnym predchodcom žalobcovi v celkovej výške 995,82 eura. Žalobca zaplatil veriteľovi celkovo 1 951,47 eura, o sumu 955,65 eura (1951,47 eura - 995,82 eura), ktorú je žalovaný povinný vydať žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia.

1.3. Žalobca si uplatnil aj nárok na primerané finančné zadost'učinenie vo výške 20 000 eur. Súd prvej inštancie mal za to, že porušením práva a povinnosti žalovaným je to, že žalovaný si uplatnil nárok v rozhodcovskom konaní na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, pričom žalobca sa úspešne domohol vydania bezdôvodného obohatenia. Žalovaný preukázateľne porušil právo žalobcu ako spotrebiteľa, dôsledkom čoho je priznanie primeraného finančného zadost'učinenia, ktorého výšku ustálil sumou 150 eur, ktorú považoval za primeranú s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa.

1.4. Žalobu v časti nároku na náhradu škody vo výške 371 eur súd prvej inštancie zamietol pre nenaplnenie základných predpokladov vzniku nároku z titulu náhrady škody.

1.5. Výrok o trovách konania vo vzťahu k vydaniu bezdôvodného obohatenia súd prvej inštancie odôvodnil tak, že žalobcovi, ktorý bol úspešný v rozsahu cca 55 % z hodnoty sporu a neúspešný v 45 % hodnoty sporu (celkový nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia 1 738 eur) priznal nárok na pomernú časť náhrady trov konania v percentuálnom rozdiel úspechu a neúspechu v spore, teda v rozsahu 10 %.

1.6. Výrok o trovách konania vo vzťahu k primeranému finančnému zadost'učineniu súd prvej inštancie odôvodnil tým, že priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, keďže jeho výška závisela od úvahy súdu.

1.7. Výrok o trovách konania vo vzťahu k nároku na náhradu škody okresný súd odôvodnil plným úspechom žalovaného.

2.1. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 18. októbra 2022 sp. zn. 5CoCsp/29/2022 odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil s výnimkou výroku IV. časti výroku V. čo do sumy 328 eur a VIII. s upresnením, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (I. výrok). Rozhodol (II. výrokom) tak, že mení rozsudok vo výroku IV. a časti výroku V. čo do sumy 328 eur tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadost'učinenie vo výške 478 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku VIII. tak, že žalovanému náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcovi a k výroku VII. nepriznáva. Výrokom III. odmietol odvolanie žalobcu voči výrokom I. a IV. a rozhodol, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva (III. výrok).

2.2. Odvolací súd zdôrazniac svoju viazanosť rozsahom odvolania a skutočnosť, že zmluva o pôžičke č. 2001747 uzavretá dňa 18. mája 2004 medzi právnym predchodcom žalovaného - spoločnosťou Quatro, a. s. a žalobcom je spotrebiteľskou zmluvou uviedol, že veriteľ nemôže požadovať úrok alebo poplatky, ktoré v zmluve nie sú uvedené, preto ide o úver bezúročný a bez poplatkov. Dôvodom vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného bolo plnenie prijaté bez právneho dôvodu. Žalobca zaplatil žalovanému celkovo sumu 1 951,47 eura (v období od 26. marca 2007 do 22. septembra 2015 v prospech žalovaného), po odpočítaní preukázaných čerpaných peňažných prostriedkov 955,82 eura predstavuje rozdiel sumu 955,65 eura, ktorú zaplatil bez právneho dôvodu, čo teda predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného.

2.3. Pokiaľ žalobca namietal, že žalovaný nepredložil v konaní kompletnú zmluvu o postúpení

pohľadávky so všetkými prílohami a nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky a žalovaný nepreukázal svoj hmotnoprávny nárok na pohľadávku od právneho predchodcu Quatro, a. s., odvolací súd konštatoval, že ak by aj zmluva o postúpení pohľadávok nebola platná a žalovaný by nemal byť vecne pasívne legitimovaný, aj tak by žalobca plnil žalovanému bez právneho dôvodu a aj vtedy by mal žalobca nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia.

2.4. Odvolací súd uviedol, že zročnosť nároku z bezdôvodného obohatenia nie je určená právnym predpisom, rozhodnutím súdu, ani nevyplyva z dohody účastníkov, potom je dlžník podľa § 563 Občianskeho zákonníka povinný splniť dlh prvého dňa potom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal. Žalobca nepreukázal, že by vyzval žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia, súd prvej inštancie preto postupoval správne, keď za prvú výzvu na vydanie bezdôvodného obohatenia, pokiaľ ide o sumu 955,65 eura považoval žalobu. Zásielka obsahujúca žalobu bola žalovanému doručená dňa 09. júna 2020, druhým dňom po jej doručení sa dostal žalovaný do omeškania a súd prvej inštancie priznal žalobcovi úrok z omeškania správne.

2.5. Vychádzajúc z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie s výnimkou výroku IV. o primeranom finančnom zadosťučinení časti výroku V. čo do sumy 328 eur a výroku VIII. o trovách prvoinštančného konania vo vzťahu k výroku VII. napadnutého rozsudku ako vecne správny, postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), potvrdil.

2.6. K žalobcom uplatnenému nároku na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa odvolací súd uviedol, že spotrebiteľ má právo žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, zákon neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017). Žalobca sa domáhal voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia 1 738 eur, úspech mal v časti 955,65 eura s príslušenstvom; bol teda naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného primerané finančné zadosťučinenie. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z jeho satisfakčnej aj sankčnej funkcie. Základom pre určenie sumy peňažného zadosťučinenia je primeranosť; výšku tejto sumy určí súd na základe vlastnej úvahy zohľadňujúc všetky skutočnosti, ktoré viedli spotrebiteľa k podaniu žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. V prejednávanej spore súd prvej inštancie považoval za adekvátnu a primeranú výšku finančného zadosťučinenia 150 eur s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa. Odvolací súd vzhľadom na porušenie spotrebiteľských práv žalobcu zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobca úspešne domohol dospel k záveru, že priznanie finančného zadosťučinenia je dôvodné, za primeranú povahu a rozsahu porušenia práv žalobcu ustálil sumu 478 eur, odzrkadľujúcu polovicu sumy, o ktorú by sa žalovaný obohatil, keby žalobca neuplatnil svoje spotrebiteľské práva na súde a ktorá vo vzťahu k žalobcovi ako spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené a neprimerané obohacovanie sa, preto rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti zmenil (§ 388 CSP).

2.7. Pri výroku VIII. o trovách prvoinštančného konania vo vzťahu k výroku VII. odvolaním napadnutého rozsudku odvolací súd poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie aplikoval ust. § 255 ods. 1 CSP konštatovaním, že žalovaný bol vo vzťahu k nároku na náhradu škody úspešný v plnom rozsahu, a preto zaviazal žalobcu na náhradu trov konania, ktoré v tomto konaní žalovanému vznikli.

2.8. Z dôvodov hodných osobitného zreteľa odvolací súd nepriznal v spore procesne úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného konania vo vzťahu k výroku VII. napadnutého rozsudku, preto v zmysle § 388 CSP zmenil rozsudok vo výroku VIII. tak, že žalovanému náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcovi k výroku VII. nepriznáva.

2.9. Odvolací súd odmietol odvolanie žalobcu proti I. a IV. výroku rozsudku okresného súdu v zmysle § 386 písm. b) CSP ako odvolanie podané neoprávnenou osobou, keďže I. výrokom bolo vyhovené žalobe v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 955,65 eura a IV. výrokom bolo vyhovené žalobe v časti o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 150 eur. Žalobca podal odvolanie aj voči V. výroku o zamietnutí žaloby o primerané finančné zadosťučinenie v prevyšujúcej časti. Žalobca bol v tejto časti nároku čiastočne úspešný, bolo mu priznaných navyše 328 eur a bol úspešný aj čo do

odvolania žalovaného vo vzťahu k výroku IV., ktorým mu bolo priznaných 150 eur.

2.10. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 v spojení s § 255 ods. 2 CSP. V odvolacom konaní žiadna zo strán nemala plný úspech, lebo nebolo vyhovené odvolaniu ani jednej z nich, preto vyslovil, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie tvrdiac porušenie jeho práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP] a odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie súdu [§ 421 ods. 1 písm. a) CSP].

3.1. Za nesprávny postup súdu prvej inštancie označil žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) to, že súdy nebrali zreteľ na jasne a presne formulovanú námietku, že žalobca v konaní svoj hmotnoprávny nárok, t. j. vlastníctvo pohľadávky nepreukázal. Navyše žalovaný skutkové tvrdenia dovolateľa o neexistencii jeho hmotnoprávneho nároku k pohľadávke účinne nepoprel, čo zakladá právnu domnienku v zmysle § 151 ods. 1 a ods. 2 CSP. Ak by sa súdy zaoberali uvedenou námietkou, mohlo by to dovolateľovi privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

3.2. Odvolací súd sa podľa dovolateľa vôbec nezoberal odvolacou námietkou o neplatnosti zmluvy o pôžičke (zmluva predložená žalovaným nie je podpísaná žalobcom), o nesprávnom výpočte výšky bezdôvodného obohatenia prvoinštančným súdom, keďže žalobca uhradil žalovanému sumu 2 423,09 eura a po odpočítaní bezúročného úveru 995,82 eura by bola suma bezdôvodného obohatenia 1 427,27 eura. Odvolací súd sa nezaoberal ani odvolacou námietkou žalobcu o nesprávnom určení dátumu vyplatenia (správne má byť dátumu, od ktorého je priznaný, pozn. dovolacieho súdu) úroku z omeškania zo sumy bezdôvodného obohatenia 11. júna 2020 prvoinštančným súdom, nakoľko žalobca argumentoval, že úročenie sumy bezdôvodného obohatenia má byť od dátumu 16. januára 2019. Odvolací súd sa taktiež vôbec nezoberal odvolacími námietkami dovolateľa v súvislosti s náhradou škody a uplatnením tohto nároku v odvolacom konaní.

3.3. Dovolateľ tvrdil, že právne závery súdov sú v rozpore so skutkovým stavom a bez logického zdôvodnenia súvislostí prípadu. Nemožno súhlasiť s právnym posúdením vecí odvolacím súdom v bode 23. rozsudku, pretože kým v prvom prípade, pri nadobudnutí pohľadávky žalovaným, by mohol rozdiel medzi žalovanou sumou čo do istiny a sumou celkového úverového rámca z pôvodnej úverovej zmluvy (suma 30 000 Sk, teraz 995,82 eura) medzi dovolateľom a Quatro, a. s. eventuálne patriť žalovanému ako vlastníčkovi pohľadávky (aj v prípade premlčaného nároku), v druhom prípade, pri neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, by žalobca plnil bez právneho dôvodu a žalovaný by bol povinný vydať všetko, čo od dovolateľa prijal, vrátane rozdielu medzi žalovanou a prisúdenou sumou, pretože žalovaný vlastníkom pohľadávky nikdy nebol.

3.4. Ani súd prvej inštancie ani odvolací súd neposkytli odpoveď, prečo žalobcovi priznali primerané finančné zadost'učinenie pôvodne vo výške 150 eur a následne odvolací súd 478 eur. Z postupu súdov vôbec nevyplýva, ako dospeli k uvedenej sume ako primeranej.

3.5. K existencii dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP ohľadne výroku II. rozsudku odvolacieho súdu dovolateľ uviedol, že právne závery súdov považuje za nesprávne. Výška odvolacím súdom priznaného primeraného finančného zadost'učinenia 478 eur je síce závislá výlučne od úvahy súdu, no v tomto prípade vôbec nesleduje účel tohto inštitútu, ktorým je dovŕšenie ochrany porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. „Rozhodnutie oboch súdov v danom prípade závisí od vyriešenia právnej otázky, a to určenie „primeranosti“ finančného zadost'učinenia v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 270/2007 Z. z.. Nesprávne právne posúdenie tak súdom prvej inštancie ako aj odvolacím súdom spočíva v tom, že síce na daný prípad aplikovali správnu právnu normu, resp. jej ustanovenie - § 3 ods. 5 zákona č. 270/2007 Z. z., pričom ju aj správne interpretovali, ale z hľadiska jej účelu (sankčná a satisfakčná funkcia) s poukazom na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikovali, pretože priznané finančné zadost'učinenie je neprimerane nízke nielen z pohľadu satisfakcie pre mňa ako dovolateľa, ale aj z pohľadu sankčnej funkcie tohto inštitútu proti žalovanému“. Dovolateľ v tejto súvislosti uvádza (na viacerých miestach dovolania) skutkové tvrdenia, z ktorých má vyplývať potreba prisúdenia vyššej čiastky primeraného finančného zadost'učinenia.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že nedošlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. So žalobcom opakovane namietanou neexistenciou hmotnoprávneho nároku žalovaného k

pohľadávke vo vzťahu k zmluve o postúpení sa prvoinštančný súd náležite vysporiadal. Skutočnosť tvrdené žalobcom ohľadom toho, že na zmluve chýba jeho podpis, sú s ohľadom na predmet konania nepodstatné, ak by aj zmluva trpela nedostatkom formy, s čím žalovaný nesúhlasí, nespôsobuje to jej neplatnosť. Dovolateľ nenamieta nesprávne právne posúdenie žiadnej právnej otázky vo vzťahu k primeranému finančnému zadost'učineniu, ani neuvádza, resp. nepoukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal odvolací súd odkloniť. Žalovaný tiež spochybnil tvrdenia žalobcu týkajúce sa určenia výšky primeraného zadost'učinenia s poukazom na rozhodnutia súdov nižšej inštancie v obdobných právnych veciach a navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietol, alternatívne ako nedôvodné zamietol. Uplatnil si nárok na náhradu trov konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonom stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo. Dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP aj dôvodné.

6. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v miere porušujúcej právo na spravodlivý proces. Ide o ustanovenie zakladajúce prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

7. Právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov; nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vétrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko). Judikatúra ESLP síce nevyžaduje, aby na každý argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď, ak ale ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

8. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody skutkovej aj právnej stránky rozhodnutia, na ktorých svoje rozhodnutie založil (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej novej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia

nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

9. Procesné právo v odvolacích konaniach umožňuje odvolaciemu súdu, aby, pokiaľ sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, sa v odôvodnení obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplnil na zdôraznenie jeho správnosti ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP). V týchto prípadoch síce stačí, ak odvolací súd v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, keď späťnosť potvrdzovaného a potvrdzujúceho rozsudku vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu a rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie; ak sa však odvolací súd rozhodne ísť touto cestou, vedome tým preberá zodpovednosť i za kvalitu argumentácie súdu prvej inštancie (t. j. či v prípadnom dovolacom konaní obstoja ako ním potvrdené rozhodnutie, tak i ním samým doplnené dôvody). Dopĺňanie ďalších dôvodov na podporu argumentácie súdu prvej inštancie (zo strany súdu odvolacieho) v tomto prípade nie je pravidlom (ale výnimkou) a môže sa stať, že toto ani nebude reálne možné, ak súd prvej inštancie sa v rámci odôvodňovania svojho rozhodnutia, neskôr podrobovaného prieskumu v dovolacom konaní, objektívne uspokojivým spôsobom vyporiada so všetkými relevantnými argumentmi sporových strán a ani odvolanie neprinesie nič iné, než polemiku s takýmito jeho úvahami. Ak ale o takýto prípad (nedoplniteľnosti) nepôjde, z pohľadu preskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu bude mať význam udržateľnosť dopĺňujúcej argumentácie tohto súdu aj to, či sa doplnenie nedostane do takého rozporu s argumentáciou súdu prvej inštancie, označenou odvolacím súdom za akceptovanú v plnom rozsahu, pri ktorého existencii už o splnení podmienok § 387 ods. 2 CSP nemožno hovoriť (do úvahy by prichádzala len možnosť správnosti argumentácie - pokiaľ vôbec - len jedného z oboch nižších súdov).

10. Podľa najvyššieho súdu v posudzovanom prípade neboli naplnené zákonné podmienky, aby odvolací súd v odôvodnení rozsudku iba poukázal na relevantné skutkové zistenia a stručné zhrnutie právneho posúdenia veci, vedome tým preberajúc zodpovednosť i za kvalitu argumentácie súdu prvej inštancie. V rozhodnutí odvolacieho súdu absentuje jeho stanovisko k odvolacej argumentácii vzťahujúcej sa na platnosť zmluvy o pôžičke, určenia správnej výšky bezdôvodného obohatenia a na zamietnutie uplatnenej náhrady škody. Žalobca nedostal logickú a dostatočnú odpoveď ani na svoju odvolaciu argumentáciu o neplatnom postúpení úverovej pohľadávky na žalovaného, a tým neexistencie hmotnoprávneho nároku žalovaného na plnenie od žalobcu, ktoré žiada vrátiť. Odpoveď odvolacieho súdu v znení „... že ak by aj zmluva o postúpení pohľadávok nebola platná a žalovaný by nemal byť vecne pasívne legitimovaný, aj tak by žalobca plnil žalovanému bez právneho dôvodu a aj vtedy by mal žalobca nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia.“ sa vymyká akejkoľvek racionalite v tom smere, že práve neplatnosťou postúpenia podľa žalobcu odpadol právny titul na plnenie priamo žalovanému.

11. Podľa najvyššieho súdu v preskúmvanej veci došlo z uvedeného dôvodu k zásahu do práva žalobcu na spravodlivý proces postupom súdov nižších inštancií tým, že neprijateľným spôsobom odôvodnili svoje rozhodnutia, čo možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy SR (pozri III. ÚS 332/09). Na druhej strane dovolací súd musí pre korektnosť uviesť, že je zmätočná argumentácia dovolateľa o tom, že sa odvolací súd nezaoberal nesprávnym výpočtom výšky bezdôvodného obohatenia (tvrdiac, že táto by pri úhrade čiastky 2 423,09 eura mala byť 1 427,27 eura, hoci žalobca požadoval 1 738 eur)

12. Žalobca podal dovolanie i podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP tvrdiac, že odvolací súd nesprávne právne posúdil výšku priznaného finančného zadostučinenia, ktorá neplní zákonom požadovanú pre žalovaného sankčnú a pre žalobcu satisfakčnú funkciu.

13. Dovolací súd pripomína, že právnu istotu nastolenú právoplatným súdnym rozhodnutím možno v právnom štáte narušiť len v nevyhnutnom rozsahu a výnimočne, preto je dovolanie mimoriadnym opravným prostriedkom. Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je prípustné iba proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia v dovolaní nastolenej právnej otázky, pri riešení ktorej sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne napríklad v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/95/2017 a 7Cdo/140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“. Vo vzťahu k nemožnosti posúdenia skutkových otázok je potrebné poukázať na to, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

14. Dovolacia námietka žalobcu spočíva v nesúhlase s výškou jemu priznaného finančného zadosťučinenia a v tvrdení, že súdy neobjasnili kritériá či úvahy, na základe ktorých dospeli k ustáleniu priznanej výšky finančného zadosťučinenia. Dovolací súd poukazuje na to, že úvahy odvolacieho súdu odôvodňujúce zmenu rozsudku súdu prvej inštancie v časti výšky priznaného primeraného finančného zadosťučinenia sú uvedené v bodoch 37. až 47. odôvodnenia jeho rozsudku. Právnu otázku týkajúcu sa priznaného finančného zadosťučinenia, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a pri riešení ktorej sa dovolací súd mal odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dovolateľ nevymedzil. Najvyšší súd preto dospel k záveru, že na podklade dovolania žalobcu podľa § 421 ods. 1 CSP nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum, preto dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. f) CSP odmietol.

15. Dovolací súd odmietol dovolanie žalobcu voči výroku rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. októbra 2022 sp. zn. 5CoCsp/29/2022, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 955,65 eura s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 955,65 eura od 11. júna 2020 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku ako podané neoprávnenou osobou podľa § 447 písm. b) CSP (žalobca bol v tejto časti nároku v spore úspešný). Rovnako odmietol dovolanie žalobcu voči výroku o odmietnutí odvolania žalobcu voči výroku I. rozsudku Okresného súdu Prešov z 28. apríla 2022 sp. zn. 8Csp/74/2020, ako aj voči výroku rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. októbra 2022 sp. zn. 5CoCsp/29/2022, ktorým zmenil rozsudok Okresného súdu Prešov z 28. apríla 2022 sp. zn. 8Csp/74/2020 v časti primeraného finančného zadosťučinenia na sumu 478 eur ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP (smerujúce proti výroku o odmietnutí odvolania) resp. podané neoprávnenou osobou (v časti úspešným dovolateľom) podľa § 447 písm. b) CSP.

16. So zreteľom na žalobcom dôvodne vytýkanú vadu zmätočnosti, a tým dôvodnosť dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP, najvyšší súd rozhodnutie odvolacieho súdu vo zvyšnej časti (vrátane IV. výroku o náhrade trov odvolacieho konania) zrušil a vec v zrušenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie odvolaciemu súdu (§ 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP).

17. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.